

OGS/- 27.03.14.

Inserat sendt Aftenposten 27. mars 2014, refusert samme dag:

Krim, Hitler, - ...og Lodgaards apologi?

Blant det politiske kommentariat brukes *geopolitikk* og *geopolitisk* gjennomgående som nærmest verdinøytrale begreper – fyllord som muligens skal forlene deres utenrikspolitiske analyser med et skinn av innsikts- og meningsfylde. NUPI-forskeren Sverre Lodgaard viser i sin artikkel «Hitler-sammenligningen forklarer lite» i dagens Aftenposten (Del 2, s.11) at han har orden på begrepene, idet han fortjenstfullt nok påpeker at «Geopolitikken er stats- og maktorientert og gjennomsyret av nullsum-tenkning» samt at «Geopolitikken kjenner ikke folkeretten».

I klassisk statsvitenskapelig begrepsbruk (som Lodgaard er vel fortrolig med) er geopolitikk betegnelsen på en ideologi som ble utviklet med det formål å legitimere territoriale utvidelser på andre staters bekostning, nettopp ut ifra nullsum-tenkning og ut ifra den tankegang at makt = rett.

Geopolitikkens berøringspunkter med den nazistiske ideologi var selvsagt åpenbare, og i sin utenrikspolitikk baserte Hitler seg på geopolitisk tenkning, argumentasjon og retorikk («Lebensraum», «Heim ins Reich»). Som Anders Åslund påpekte i sin kronikk 25. ds., er Putins handlemåte ved annekasjonen av Krim en blåkopi av Hitlers aksjoner i 1938-39, og hans argumentasjon for annekasjonen et presist ekko av Hitlers geopolitiske retorikk.

Likevel velger Lodgaard å hevde at «Annekteringen av Krim har ingenting med Hitler å gjøre». Lodgaard mener at selv om Putins tale har flere utfordrende nasjonalistiske og revisjonistiske elementer, finnes det andre måter å forstå annekteringen på enn retorikken til en leder som i likhet med Hitler har samlet mye makt i sine hender, nemlig: «Nasjonale, geopolitiske interesser forklarer mer».

Geopolitiske interesser, ja. Hvor forståelsesfull bør man egentlig være?